

We're out! Brexit - 1

Op vrijdag 24 juni 2016 stond op de voorpagina van het Britse dagblad de Daily Mail: "We're out!" met daarnaast een foto van een lachende Nigel Farage, die een vurige voorstander was van Brexit. De huidige minister van buitenlandse zaken in het Verenigd Koninkrijk (VK), Boris Johnson was ook voorstander, maar er waren ook mensen in het VK die graag bij de Europese Unie waren gebleven

Geschiedenis

Al vanaf het begin van de toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot de Europese Economische Gemeenschap (EEG) in 1973 is er sprake geweest van twijfel bij de Britten of ze dat wel moesten doen. In 1951 weigerden ze lid te worden van de EGKS (Europese Gemeenschap van Kolen en Staal) en in 1957 wilden de Britten niet deelnemen aan de onderhandelingen over het Verdrag van Rome. In dat verdrag werd de EEG (Europese Economische Gemeenschap) opgericht. Dat was de voorloper van de EU.

Vanaf 1961 startten de onderhandelingen alsnog voor een lidmaatschap, maar toen wilde de toenmalige Franse president De Gaulle, er niets van weten. De hoofdreden hiervoor was dat het VK veel te veel banden had met de Verenigde Staten en De Gaulle wilde niet zoveel invloed van Amerika in Europa. Tot twee maal toe blokkeerde De Gaulle de Britse toetreding tot de EEG, maar na zijn aftreden wilde de nieuwe Franse president Pompidou niets liever dan dat het Verenigd Koninkrijk lid werd. Dit gebeurde in 1973 toen de Britse premier Edward Heath het verdrag voor lidmaatschap van de EEG tekende.

★ Opdracht 1

Bekijk het volgende filmpje: <http://nos.nl/video/2087965-1972-groot-brittannie-ondertekent-toetreding-tot-eeg.html>.

- Waarom verliep de ondertekening niet helemaal vlekkeloos?
- Uiteindelijk werden Ierland, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk in 1973 lid. Welk land werd uiteindelijk geen lid?
- Leg uit waarom het onder 1b bedoelde land geen lid werd van de EEG.
- Waarom kozen de Denen in een referendum (volksraadpleging) wel voor een lidmaatschap van de EEG?

Lidmaatschap VK in Engelse kranten.
Bron: beeldbank NA

★ Opdracht 2

Bekijk de foto met de Engelse kranten.

- Schrijf de titels van de krantenkoppen in je schrift en vertaal ze.
- Hoe keken de Britten volgens de kranten aan tegen de toetreding tot de EEG?
- Geef daar een verklaring voor aan de hand van de krantenkoppen.

Vervolg

Nadat premier Heath het toetredingsverdrag had getekend, nam het verzet in het Verenigd Koninkrijk toe tegen het lidmaatschap. Vooral *Labour* (arbeiderspartij in het VK) had moeite met de eisen die door de EEG gesteld waren aan het lidmaatschap. Het gevolg daarvan was dat de Labourpartij geen zitting wilde nemen in het Europees Parlement (EP). Van de 36 zetels die de Britten mochten innemen, bleven er om die reden 16 onbezet. Labour steunde de nieuwe premier Wilson met zijn voorstel tot een referendum en hernieuwde onderhandelingen over gunstiger toegangsvoorwaarden voor het VK. Die werden in maart 1975 succesvol afgerond.

Op 5 juni 1975 vond er een referendum plaats in het Verenigd Koninkrijk. Net als in 2016 raadde de regering aan om 'Yes' te zeggen. 67,2 Procent van de Britten stemde vóór om in de EEG te blijven.

★ Opdracht 3

Op 3 juni 1975 stond het volgende stukje in het Nederlandse dagblad De Telegraaf:

"Een duidelijke uitspraak van het Britse volk over het EEG-lidmaatschap wil nog niet betekenen dat Brussel van het frustrerende (irritante, boosmakende) gezeur van de Britten af is. Op het EEG-hoofdkwartier in Brussel houden de meeste Eurocraten in ieder geval ernstig rekening met een hernieuwd diplomatiek touwtrekken van de Britten, hoe de uitslag van het referendum van komende donderdag ook moge uitvallen."

- Zoek de betekenis van de niet cursieve woorden in bovenstaande tekst op in een woordenboek en schrijf die op in je schrift.
- Leg in je eigen woorden uit waar de journalist van De Telegraaf bang voor was toen de Britten instemden met lidmaatschap van de EEG.

Wie waren lid van EEG?

Vanaf 1957:

- West-Duitsland
- Frankrijk
- België
- Nederland
- Luxemburg
- Italië

Vanaf 1973 uitgebreid met:

- Verenigd Koninkrijk
- Ierland
- Denemarken

Vanaf 1973 waren er negen landen lid van de EEG. Al vanaf het eerste moment van het lidmaatschap vonden de Britten dat zij onevenredig veel moesten bijdragen ten opzichte van andere lidstaten in de EEG. Toen Margaret Thatcher premier werd, eiste zij een verlaging van de bijdrage van het Verenigd Koninkrijk. Regelmatig liet zij horen: *"I want my money back!"* Door haar volhardende optreden werd zij ook wel 'de ijzeren dame' genoemd.

In 1984 werd zij in het gelijk gesteld en kreeg ze de door haar gevraagde korting op de Britse bijdrage. Ondanks dat Thatcher gelijk had, joeg ze iedereen tegen zich in het harnas, omdat zij telkens zo extreem reageerde. Volgens de Nederlandse onderhandelaar destijds, Edmund Wellenstein, was aan de Britten bij de toetreding beloofd dat ze hulp zouden krijgen vanuit de EEG voor de achtergebleven gebieden in het Verenigd Koninkrijk. Dat was echter nooit gebeurd. Maar door de starre houding van Thatcher werd de Franse president François Mitterand haar gedreun meer dan beu.

Vanaf die tijd was er telkens een probleem rondom de Europese begroting en werd 'Brussel' gezien als de bron van verspilling. De Britten werden steeds minder enthousiast over het lidmaatschap, ondanks de korting die ze hadden gekregen van maar liefst 66%.

Margaret Thatcher en haar speech in Brugge in 1988

Bron: SlideShare

In 1988 hield Thatcher haar beroemde speech waarin ze zei: "Wij hebben niet met succes de grenzen van de staat teruggebracht om ze heringevoerd te zien op Europees niveau." Vervolgens deed het VK niet mee aan de euro, noch aan de sociale paragraaf in het Verdrag van Maastricht. Ook nam het VK geen deel aan het Verdrag van Schengen over grenscontroles en visa.

★ Opdracht 4

Tijdens de regering van premier Thatcher (1979 - 1990) wordt het Verenigd Koninkrijk omschreven als een euro-sceptisch land.

- Wat betekent het woord 'euro-sceptisch'?
- Wat bedoelde Thatcher met "de grenzen heringevoerd te zien op Europees niveau."
- Lees de tekst naast de foto van Thatcher (vertaling laatste zin: "... zij omschreef haar weerstand tegen voorstellen van de Europese Commissie voor een federale structuur.>").
Wat is een federale structuur en wat was haar bezwaar daartegen?
- Waarom is het jammer dat het Verenigd Koninkrijk niet deelnam aan het Verdrag van Schengen?
- Wat wordt in onderstaande cartoon weergegeven?

